

İLBANK İstenen Şartlara Uygun Olmayan (Yasaklı) Faaliyetler Listesi

Uluslararası Finans Kuruluşları Tarafından Finanse Edilen Projeler İçin İLBANK İstenen Şartlara Uygun Olmayan (Yasaklı) Faaliyetler Listesi

İstenen Şartlara Uygun Olmayan (Yasaklı) Faaliyetler Listesi, İller Bankası A.Ş.'nin (İLBANK) Uluslararası Finans Kuruluşları (UFK'ler) tarafından finanse edilen projelerde¹, belediyelere ve belediyelere bağlı idarelere ait alt projelerin finansmanı kapsamında uygun görülmeyen faaliyetleri tanımlamaktadır.

İLBANK aşağıda listelenen faaliyetleri içeren alt projeleri finanse² etmeyecektir:

1. Türkiye Cumhuriyeti mevzuatı ve/veya Türkiye tarafından onaylanan uluslararası yasal belgeler kapsamında yasaklanan faaliyetler.
2. Dünya Bankası Grubu (DBG) / Uluslararası Finans Kurumu (IFC) Yasaklı Faaliyetler Listesi³'nin en son versiyonunda ve⁴ İLBANK'ın iş birliği yapmakta olduğu diğer⁵ Uluslararası Finans Kuruluşları ve iki taraflı kalkınma kuruluşlarının listelerinde yer alan Yasaklı Faaliyetler.
3. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) Temel Sözleşmeleri kapsamında tanımlanan tehlikeli veya sömürüye dayalı zorla çalıştırma⁶ veya çocuk işçiliğine⁷ doğrudan veya dolaylı olarak neden olduğu bilinen faaliyetler.
4. Zorla tahliye⁸.

¹ İLBANK, Uluslararası Finans Kuruluşları tarafından finanse edilen projelerde, finans kuruluşları ile kredi anlaşmaları yapmakta ve Finansal Aracı (FA) olarak hareket ederek belediyelere/belediyelere bağlı idarelere istenen şartlara uygun olan yatırımları için finansman sağlamaktadır. Bu belge kapsamında, "alt proje" terimi ile belediyelerin/belediyelere bağlı idarelerin Uluslararası Finans Kuruluşları tarafından desteklenen ilgili İLBANK projesi altındaki yatırımları ifade edilmektedir.

² Yasaklılık durumunu tetikleyen koşullar, ilk tarama aşamasında kolayca tanımlanamayabilir. İLBANK'ın çevresel ve sosyal değerlendirme sürecinin daha sonraki bir aşamasında bu yasaklılık durumunu tetikleyen koşulların belirlenmesi durumunda İLBANK'ın katılımı devam etmeyecektir.

³ <http://www.ifc.org/exclusionlist>

⁴ Birden fazla Uluslararası Finans Kuruluşu tarafından ortak finansman sağlanması durumunda, en katı koşullar geçerli olacaktır.

⁵ İLBANK Çevresel ve Sosyal Politikası'nda belirtildiği üzere (<https://www.ilbank.gov.tr/sayfa/ilbank-environmental-and-social-policy>).

⁶ 29 No'lu ILO Sözleşmesi'nde tanımlandığı üzere "Cebri veya Mecburi Çalıştırma" ifadesi, herhangi bir kişinin ceza tehdidi altında ve bu kişinin tam isteği olmadan mecbur edildiği tüm iş veya hizmetleri ifade eder.

⁷ "Çocuk işçiliği" çoğu kez çocukları çocukluklarını yaşamaktan alıkoyan, potansiyellerini ve saygınlıklarını eksiltten, fiziksel ve zihinsel gelişimleri açısından zararlı işler olarak tanımlanır. Buna göre çocuk işçiliği şunları kapsar: çocuklar için zihinsel, fiziksel, toplumsal ya da ahlaki açılardan tehlikeli ve zararlı işler; okula düzenli devam etmelerini engelleyerek eğitim hakkından mahrum kalmalarına, okullarından erken ayrılmalarına yol açacak işler; çocukların okullarıyla birlikte yürütmek zorunda kaldıkları ağır işler (ILO, 2004. *Çocuk İşçiliği: Üniversite Öğrencileri için El Kitabı*; <https://www.ilo.org/ipecc/facts/lang--en/index.htm>). İstihdama ve çalışmaya kabul için asgari yaş koşulları 138 No'lu ILO Sözleşmesi kapsamında 2. Madde 1. paragraf uyarınca belirlenen asgari yaşın, zorunlu eğitimi tamamlama yaşından az olamayacağı ve her halükarda 15 yaşından az olamayacağı şeklinde tanımlanmaktadır.

En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliği, 182 No'lu ILO Sözleşmesi kapsamında tanımlanmaktadır.

⁸ "Zorla tahliye", bireylerin, ailelerin ve/veya toplulukların, kullandıkları evlerinden ve/veya arazilerinden, Dünya Bankası'nın ilgili Çevresel ve Sosyal Standartları'nda yer alan ilgili prosedür ve prensipleri de dahil olmak üzere uygun bir hukuki veya başka türlü koruma imkanı sunulmaksızın veya bunlara erişim imkanı tanımaksızın, zorla, kalıcı veya geçici şekilde uzaklaştırılmaları olarak tanımlanır (DB, 2018. *Çevresel ve Sosyal Çerçeve*).

5. Paris Anlaşması'nın⁹ hedefleri ile uyumlu olmayan faaliyetler.
6. Türkiye'nin düşük sera gazı emisyonlu ve iklim dirençli kalkınma yol haritası ile uyumlu olmayan faaliyetler.
7. Kritik habitatların önemli ölçüde bozulması, dönüştürülmesi ya da yok edilmesi ile ilişkili faaliyetler¹⁰.
8. Kültürel mirasın kritik bir unsurunun geri dönüşü olmayan bir şekilde değiştirilmesine veya önemli ölçüde yer değiştirmesine neden olan faaliyetler¹¹.
9. 6107 Sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunu'nda belirtildiği üzere İLBANK'ın sürdürülebilir kentsel gelişime katkıda bulunmaya ilişkin yetki ve taahhütleri ile uyumlu olmayan faaliyetler:
 - a. Patlayıcılar ve spor silahları dahil olmak üzere cephane ve silahların, askeri ya da polis kullanımı amaçlı ekipman veya altyapının, alkollü içeceklerin, tütün ve radyoaktif malzemelerin¹² üretimi veya ticareti.
 - b. Bahis, kumarhaneler ve eşdeğer işletmeler.
 - c. Cezaevleri ve her türlü gözaltı merkezi (ıslah evleri ya da gözaltı birimleri olan polis merkezleri gibi).
 - d. Siyasi parti, sendika gibi kuruluşların idari hizmetleri ve tesisleri, dini altyapı tesisleri ve hizmetleri gibi politik ve dini amaçları olan yatırımlar.
 - e. Kayak merkezleri, oteller gibi turistik tesisler.
 - f. Restoranlar, alışveriş merkezleri, konferans merkezleri gibi ticari nitelikli tesisler.
 - g. Enerji ticaretine dayalı yatırımlar.
 - h. Önemli miktarda tehlikeli kimyasalın üretimi, ticareti, depolanması veya taşınması ya da tehlikeli kimyasalların ticari ölçekte kullanılması¹³.
 - i. Yeni barajlar veya inşaat aşamasında olan barajlar içeren yatırımlar¹⁴ (yeni barajlar veya inşaat aşamasında olan barajlarla ilgili su temini altyapısının inşası ve/veya rehabilitasyonu İLBANK İstenen Şartlara Uygun Olmayan (Yasaklı) Faaliyetler Listesi'nde değildir).

⁹ Dünya Bankası. World Bank Paris Alignment Method for Investment Project Financing (İngilizce). Washington, D.C.: Dünya Bankası Grubu.
<http://documents.worldbank.org/curated/en/099710403162331265/IDU0782c88ff0c719041ed08b850a84f82eccaa4>.

¹⁰ Kritik habitatlar, biyolojik çeşitlilik önemi veya değeri yüksek olan alanlar olup şunları kapsamaktadır: (a) Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN) Nesli Tükenme Tehlikesi Altında Olan Türlerin Kırmızı Listesi ve benzer ulusal kaynaklarda listelenen Kritik (CR) ve/veya Tehlikede (EN) olan türler için büyük öneme sahip habitatlar; (b) endemik ve/veya dar yayımlı türler için büyük öneme sahip habitatlar; (c) küresel ölçekte önemli göçmen türlerin bulunduğu ve/veya türlerin yoğun bir şekilde toplandığı habitatlar; (d) yüksek tehdit altındaki ve/veya dünyada eşi olmayan nadir ekosistemler; (e) yukarıda (a) ve (d) arasında tarif edilen biyoçeşitlilik değerlerinin varlığını sürdürülebilmesi için ihtiyaç duyulan ekolojik işlevler ve özellikler (*Dünya Bankası, 2018. Çevresel ve Sosyal Çerçeve*).

¹¹ Kültürel miras aşağıdaki özelliklerden biri veya her ikisine de sahipse, "kritik kültürel miras" kabul edilir: (i) uzun yıllardan beri kültürel amaçlarla kültürel mirası kullanan veya kullandığı hatırlanan toplulukların dünyada kabul edilen mirasları veya (ii) projenin gerçekleştirildiği ülkenin kültürel miras olarak kabul edilmesini önerdikleri miraslar dahil, yasal koruma altındaki kültürel miras alanları (*IFC, 2012. Kılavuz Notu 8*).

¹² Dünya Bankası tarafından belirtildiği üzere, tıbbi ekipman, kalite kontrol (ölçüm) ekipmanı veya diğer ekipman ve uygulamalar için Dünya Bankası'nın radyoaktif kaynağın önemsiz olduğunu ve/veya yeterince korumalı olduğunu düşündüğü durumlarda geçerli değildir (Dünya Bankası, *Yasaklı Faaliyetler Listesi*).

¹³ Tehlikeli kimyasallar kapsamında benzin, gazyağı ve diğer petrol ürünleri bulunmaktadır.

¹⁴ Dünya Bankası Çevresel ve Sosyal Standardı 4 Ek-1 uyarınca (Dünya Bankası tarafından finanse edilen İLBANK projeleri için geçerli)

- j. Sürdürülebilir şekilde yönetilen ormanlardan elde edilenler dışında kalan ahşap veya diğer orman ürünlerinin üretimi veya ticareti.

10. Ulusal mevzuat veya uluslararası sözleşmeler ve anlaşmalar altında üretimi veya ticareti yasa dışı sayılan ya da uluslararası düzeyde aşamalı olarak kullanımdan kaldırmaya veya yasağa tabi olan şu gibi ürünler ve faaliyetler:

- a. Poliklorlu bifenil (PCB)¹⁵ içeren ürünlerin üretimi veya ticareti (Stockholm Sözleşmesi).
- b. Kalıcı organik kirleticilerin (KOK) üretimi, kullanımı veya ticareti (Stockholm Sözleşmesi).
- c. Uluslararası düzeyde aşamalı olarak kullanımdan kaldırmaya veya yasağa tabi olan tıbbi ilaçların (farmasötikler), pestisitlerin/herbisitlerin ve diğer tehlikeli maddelerin üretimi veya ticareti (Rotterdam Sözleşmesi, Stockholm Sözleşmesi).
- d. Uluslararası düzeyde aşamalı olarak kullanımdan kaldırmaya tabi olan ozon tabakasını incelten maddelerin üretimi veya ticareti (Montreal Protokolü).
- e. Asbest liflerinin üretimi, ticareti veya kullanımı.
- f. Deniz ortamında uzunluğu 2,5 km'yi aşan ağlar kullanılarak sürüklenme ağıyla yapılan balık avcılığı.
- g. Sınırlar ötesi hareketi uluslararası mevzuat altında yasak olan atıklar (Basel Sözleşmesi).
- h. Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) kapsamında düzenlenen yaban hayatı ticareti ve yaban hayatı ürünlerinin üretimi veya ticareti.
- i. Biyoçeşitlilik kaynaklarının veya kültürel mirasın korunmasına ilişkin Bonn Sözleşmesi, Ramsar Sözleşmesi, Dünya Mirası Sözleşmesi ve Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi gibi uluslararası sözleşmelerce yasaklanan faaliyetler.

¹⁵ Poliklorlu bifeniller (PCB'ler) bir grup çok zehirli kimyasal olup, PCB'ler, 1950 ila 1985 tarihli yağ doldurulmuş elektrik trafolarında, kapasitörlerde ve şalter mekanizmalarında bulunabilmektedir (EBRD, 2019. *Çevresel ve Sosyal Politika*).